RAADSINFORMATIEBRIEF

gemeente Rheden

Onderwerp

Stand van Zaken Amendement: Sterkere dorpscentra voor inwoners en ondernemers

Datum	27 oktober 2026
Thema programmabegroting	Economische ontwikkeling
Portefeuillehouder	Ronald ter Hoeven
Zaaknummer	2026-011036

Kennis te nemen van

In deze raadsinformatiebrief informeert het college de raad over de uitvoering van het amendement Sterkere dorpscentra voor inwoners en ondernemers, de voortgang van de centrumplannen door de ondernemers/pandeigenaren/inwoners voor de dorpen Velp, Rheden en Dieren en de eerste opbrengsten uit de participatietrajecten.

Kernboodschap

Sterkere dorpscentra

In het kader van de programmabegroting 2026–2029 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen gericht op het versterken van de dorpscentra in Velp, Dieren en Rheden. Met dit besluit is een tijdelijk budget beschikbaar gesteld als eerste impuls voor de ontwikkeling van levendige, toekomstbestendige centra waar ondernemers, pandeigenaren, inwoners en bezoekers zich thuis voelen. Hiermee is de centrummanager van Velp in opdracht van de gemeente Rheden aan de slag gegaan.

Van ambitie naar uitvoering

De kern van deze opdracht is het omzetten van ambitie naar uitvoering. Niet op basis van losse initiatieven, maar vanuit een gezamenlijke, gebiedsgerichte aanpak per dorpskern. Dit betekent dat we samen een duidelijke koers bepalen: wat willen we behouden, wat willen we versterken en waar willen we verandering zien?
Het opstellen van een gedragen centrumplan staat hierbij centraal. Deze visie ontstaat in nauwe samenwerking met lokale stakeholders en wordt gekoppeld aan concrete acties die zichtbaar kunnen worden in de openbare ruimte, in de programmering en in de manier waarop ondernemers, pandeigenaren, inwoners en gemeente samenwerken.
Belangrijk uitgangspunt is dat de uitvoering plaatsvindt in partnerschap: de gemeente faciliteert en verbindt, terwijl lokale partijen actief meedenken en meedoen. Zo bouwen we niet alleen aan een visie voor de langere termijn, maar ook aan zichtbare beweging op korte termijn.

Gestart in Rheden

In Rheden is de aanleiding om hiermee aan de slag te gaan extra duidelijk. Het centrum kent een lage energie en staat voor grote veranderingen. Er zijn meerdere leegstaande panden en de levendigheid in het centrum is kwetsbaar.
Juist daarom willen we in Rheden niet wachten tot alle omstandigheden ideaal zijn. We willen nu samen met inwoners, ondernemers en pandeigenaren zichtbaar maken dat er beweging ontstaat en dat er perspectief is. Een centrumplan moet niet alleen een document voor de toekomst worden, maar juist ook helpen om nu al energie, betrokkenheid en vertrouwen terug te brengen.
Daarbij is het belangrijk dat mensen zich gezien en gehoord voelen. Ondernemers en pandeigenaren hebben behoefte aan duidelijkheid en perspectief, terwijl inwoners willen ervaren dat hun dorp aandacht krijgt en dat er daadwerkelijk iets gebeurt. Door samen te kijken naar wat Rheden nodig heeft én naar wat er al aanwezig is, ontstaat ruimte om het centrum stap voor stap weer aantrekkelijker, levendiger en herkenbaarder te maken.

Velp

Velp heeft te maken met verschraling van het winkel aanbod tegelijkertijd staat het centrum aan de vooravond van een belangrijke verandering. De herinrichting van de Hoofdstraat en de openbare ruimte biedt een grote kans om de uitstraling, verblijfskwaliteit en aantrekkelijkheid van het centrum opnieuw te bekijken.
De daadwerkelijke herinrichting laat echter nog enige tijd op zich wachten. Daarom willen we niet wachten tot de schop de grond in gaat. In de aanloop naar de herinrichting willen we al zichtbaar maken dat er iets staat te gebeuren en samen met inwoners, ondernemers en bezoekers de nieuwe sfeer van het centrum opbouwen.
Dat is belangrijk, omdat we merken dat er op dit moment ook kritisch naar het centrum wordt gekeken. De doorgaande verkeersroute wordt steeds meer als belastend ervaren en overdag mist het centrum op sommige plekken sfeer en levendigheid. De komende periode biedt daarom de kans om alvast te laten zien waar Velp naartoe wil en mensen daarin mee te nemen.
Het centrumplan helpt daarbij om verder te kijken dan alleen de herinrichting. Het gaat om de vraag welk centrum we met elkaar willen zijn en hoe we daar nu al naartoe kunnen werken.

Dieren

In Dieren zijn verschillende ontwikkelen gaande Tegelijkertijd zijn er in Dieren al verschillende ontwikkelingen en initiatieven gaande die van invloed zijn op de toekomst van het centrum. Een belangrijke ontwikkeling is het Masterplan Dieren. Dit traject raakt direct aan de ontwikkeling van het centrum. Daarom is het belangrijk om niet verschillende trajecten naast elkaar te laten lopen, maar juist vanaf het begin goed af te stemmen. We willen voorkomen dat initiatieven elkaar beperken of dubbel werk opleveren. Tegelijkertijd biedt dit de kans om kennis, ideeën en energie juist met elkaar te verbinden.
Daarom kiezen we er in Dieren bewust voor om eerst de verschillende ontwikkelingen en betrokken partijen goed bij elkaar te brengen. Zodra de contouren van het Masterplan duidelijker zijn en er voldoende kennis en verbinding is ontstaan, kan de participatiegroep verder worden gevormd en kan gezamenlijk worden gewerkt aan de centrumontwikkeling. Dieren volgt daarmee iets later, niet omdat er minder urgentie is, maar omdat het juist belangrijk is om de verschillende ontwikkelingen goed met elkaar te verbinden. Zo zorgen we ervoor dat de energie die al in Dieren aanwezig is, elkaar gaat versterken in plaats van versnipperen.

Opbrengsten participatie centrumplan Rheden tot dusver

De eerste bijeenkomsten met de participanten in Rheden leveren inmiddels een duidelijke richting op. In plaats van het centrum uitsluitend te benaderen vanuit winkels en voorzieningen, kijken we naar de bredere kracht van Rheden: het dorpsgevoel, de ontmoeting, de ligging tussen Veluwe en IJssel en de sterke verbinding met natuur en recreatie.
Daaruit ontstaat steeds sterker het beeld van Rheden als ontmoetingsdorp én als startpunt van landschap, recreatie en beleving. Het centrum kan een poortfunctie krijgen naar de Veluwezoom, de Posbank en de IJssel. Een route kan deze werelden met elkaar verbinden en bezoekers uitnodigen om langer in het dorp te verblijven.

De schaapsroute als kansrijke richting

Een opvallend en enthousiast ontvangen idee is het schaap als verbindend verhaal. De schaapskudde is al generaties onderdeel van het landschap en vormt daarmee een authentieke verbinding tussen Rheden en de Veluwezoom. Het schaap kan uitgroeien tot een herkenbaar icoon en onderdeel worden van een route waarin natuur, kunst, cultuur, horeca en evenementen samenkomen.
Belangrijk is dat dit niet als een los toeristisch project wordt gezien. De ambitie is juist om hiermee de identiteit van Rheden te versterken én kansen te creëren voor lokale ondernemers, horeca en nieuwe initiatieven.

Quick wins Rheden

Naast de langetermijnvisie zijn ook concrete verbeteringen benoemd die op korte termijn zichtbaar kunnen worden:

- sfeervolle vlag- en informatieborden aan lantaarnpalen;
- vergroening van de Groenestraat;
- ruimte voor kunst;
- een herkenbare kerstboom als jaarlijks ontmoetingspunt;
- extra zitplekken rondom bomen;
- betere bewegwijzering richting centrum, veerpont, Veluwezoom en Posbank.

Deze voorstellen sluiten aan bij de wens uit het amendement om niet alleen een toekomstvisie te ontwikkelen, maar tegelijkertijd ook te werken aan zichtbare verbeteringen in de openbare ruimte. De ideeën worden verder onderzocht op haalbaarheid, kosten en uitvoering, zodat zij mogelijk onderdeel kunnen worden van de eerste zichtbare resultaten in 2026.
De uitgebreide opbrengsten en verslagen van de participatie zijn beschikbaar en geven een uitgebreider beeld van de ideeën en afwegingen.

Opbrengsten participatie centrumplan Velp tot dusver

In de gesprekken met ondernemers, inwoners en andere betrokkenen is uitgebreid gesproken over de toekomst van het centrum van Velp. Daarbij kwam een duidelijk beeld naar voren van wat men waardeert, wat versterkt kan worden en waar kansen liggen.
De belangrijkste opbrengst is dat Velp veel kwaliteiten heeft, maar dat deze nog onvoldoende als één herkenbaar verhaal samenkomen. De deelnemers zien kansen om het centrum sterker te profileren vanuit de combinatie van ondernemerschap, gastvrijheid, groen en ontmoeting.

Wat willen we behouden en versterken?

- De diversiteit en het specialisme van de ondernemers. Velp kent relatief veel ondernemers met unieke vakkennis en een persoonlijke benadering.
- De service en gastvrijheid. Persoonlijke aandacht en de bereidheid om mee te denken worden gezien als belangrijke kwaliteiten van het centrum.
- De groene en historische kwaliteit van Velp en de verbinding met de Veluwezoom.
- Een aantrekkelijk en divers winkelaanbod, waarbij kwaliteit en onderscheidend vermogen belangrijk zijn.

Waar liggen kansen?

De participanten zien vooral kansen om van het centrum meer een verblijfs- en ontmoetingsplek te maken. Groen en beleving spelen daarin een belangrijke rol. Niet alleen meer groen als aankleding, maar een centrum waar mensen graag blijven, elkaar ontmoeten en tijd doorbrengen.
De horeca kan hierin een verbindende rol spelen. Gedacht wordt aan meer ruimte voor terrassen en ontmoetingsplekken.
Daarmee wordt de verbinding gelegd tussen winkelen, horeca, groen en ontmoeten.
Daarnaast is er behoefte aan een sterker en herkenbaarder verhaal voor Velp. De vraag die daarbij steeds nadrukkelijker naar voren komt is:

Wat maakt Velp uniek en waar willen we in de toekomst om bekendstaan?

De deelnemers zien dat Velp hiervoor al een stevig fundament heeft, onder andere in de groene en historische identiteit, het ondernemerschap en de persoonlijke service.
Tegelijkertijd ligt er een opgave om deze kwaliteiten meer met elkaar te verbinden en zichtbaar te maken.

Quick wins Velp

Ook in Velp is behoefte aan zichtbare verbeteringen op korte termijn. De eerste ideeën richten zich onder andere op:

- meer groen en kleur in het centrum;
- food- en muziekevenementen die bewoners en bezoekers verbinden en alvast laten zien welke sfeer en identiteit we willen versterken.

Partnerschap vraagt om wederkerigheid

Een belangrijk uitgangspunt voor de ontwikkeling van de drie dorpscentra is dat gemeente, ondernemers, inwoners en pandeigenaren daadwerkelijk als partners samenwerken. Een centrumplan kan alleen succesvol zijn wanneer partijen niet alleen samen ambities formuleren, maar elkaar ook de ruimte geven om die ambities in de praktijk waar te maken. In de participatie komt nadrukkelijk naar voren dat hier nog een belangrijke opgave ligt. Lokale ondernemers, inwoners en andere initiatiefnemers steken al jarenlang tijd, energie en eigen middelen in hun dorp. Zij organiseren evenementen, investeren in hun pand en onderneming, brengen nieuwe ideeën in en nemen verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het centrum.
Tegelijkertijd wordt ervaren dat enthousiaste initiatieven door de gemeente regelmatig op beperkingen of een 'nee' stuiten. Regels, procedures en verschillende belangen kunnen ertoe leiden dat ideeën die juist bijdragen aan een levendig centrum niet of slechts moeizaam van de grond komen. Dit leidt tot frustratie en kan op termijn ook de bereidheid verminderen om opnieuw initiatief te nemen.
Dat vraagt om een andere manier van samenwerken. Niet de vraag 'waarom kan dit niet?', maar in eerste instantie de vraag 'hoe kunnen we dit wél mogelijk maken?' Natuurlijk zijn niet alle ideeën uitvoerbaar en kunnen regelgeving, veiligheid, financiën of andere belangen grenzen stellen. Maar wanneer een initiatief past bij de gezamenlijke ambitie voor het centrum, zou het uitgangspunt moeten zijn om samen te zoeken naar mogelijkheden in plaats van naar belemmeringen.
Participatie krijgt immers pas betekenis als mensen ervaren dat hun ideeën serieus worden genomen en dat er ruimte is om ze daadwerkelijk uit te voeren. Het is moeilijk om ondernemers en inwoners enthousiast te vragen om mee te denken over de toekomst van hun dorp wanneer concrete initiatieven vervolgens telkens vastlopen.
De centrumplannen bieden daarmee ook een kans om de samenwerking tussen gemeente en lokale partijen opnieuw vorm te geven. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol als facilitator, verbinder en mogelijk maker. Lokale partijen brengen ondernemerschap, kennis, energie en initiatief. De kracht zit juist in de combinatie daarvan.
Een levendig dorpscentrum ontstaat niet door alleen plannen te maken. Het ontstaat wanneer goede ideeën de ruimte krijgen om werkelijkheid te worden. Dat vraagt om vertrouwen over en weer, korte lijnen en een gemeente die niet alleen toetst wat niet kan, maar vooral actief meedenkt over wat wél kan. Dan kan de energie en betrokkenheid die in Velp, Dieren en Rheden aanwezig is, uitgroeien tot concrete resultaten en sterke, levendige en toekomstbestendige dorpscentra.

Vervolg

Tijdspad 2026

Maand	Dieren	Rheden	Velp	Projectbreed
September	>Afstemmen met het Masterplan Dieren >Participantengroep vormen met ondernemers, bewoners, pandeigenaren en maatschappelijke partijen >Bestaande plannen, onderzoeken en aandachtspunten inventariseren	>Opbrengsten en ideeën concreet maken >Prioriteren van kansrijke Quick Wins >Verder uitwerken van het profiel van Rheden als schaapsdorp-Stakeholders bepalen die bij de verdere uitwerking en toetsing bestrokken moeten worden	>Bestaande plannen rond de herinrichting, centrumontwikke ling en Dorpendeal met elkaar verbinden > Economische positionering van Velp verder aanscherpen >Bepalen welke zichtbare verbeteringen in de aanloop naar de herinrichting mogelijk zijn	>Per dorp de uitgangssituatie, belangrijkste opgaven en kansen beschrijven >Afstemmen met gemeentelijke beleidsvelden, waaronder economie, openbare ruimte en ruimtelijke ontwikkeling > Voortgang en verwachtingen afstemmen met de gemeentelijke opdrachtgever
Oktober	>Identiteit, kracht en economische functie van het centrum bepalen > Bespreken wat in Dieren behouden, versterkt of veranderd moet worden >Kansen rond leegstand, winkelaanbod, routing en verblijfskwaliteit ophalen > Participantengroep verder uitbreiden	>Ideeën van de participanten toetsen bij inwoners en ondernemers, onder andere via de Opiniepeilers >Eerste Quick Wins in het centrum toepassen of voorbereiden > Pandeigenaren, ondernemers, bewoners en maatschappelijke organisaties gericht betrekken >De participantengroe p als een olievlek laten groeien > Eerste contouren van het centrumplan opstellen	>Ondernemers, pandeigenaren en andere betrokkenen raadplegen over de economische koers >Kansrijke Quick Wins en tijdelijke ingrepen bepalen >Mogelijkheden onderzoeken voor startende ondernemers, tijdelijke invulling en versterking van de uitstraling >Aansluiting maken bij de BIZ en lopende centrumprojecte n	>Eerste gezamenlijke uitgangspunten formuleren voor de drie centrumplannen-Quick Wins toetsen op haalbaarheid, draagvlak, kosten en gemeentelijke randvoorwaarden > Eerste afspraken maken over rollen en verantwoordelijk heden

November	- Opgehaalde ideeën verdiepen en prioriteren >Ideeën toetsen bij een bredere groep bewoners en ondernemers > Economische positionering en gewenste functies van het centrum uitwerken >Financieel kader en meerjarige uitvoeringsagenda opstellen >Kansrijke Quick Wins selecteren	>Uitkomsten van de Opiniepeilers verwerken en terugkoppelen- >Quick Wins uitvoeren of gereedmaken voor uitvoering >Visie op het centrum, leegstand, routing, uitstraling en het schaap als icoon verder uitwerken >Financieel kader en meerjarenplan opstellen	- Conceptvisie en uitvoeringsagenda opstellen >Quick Wins uitvoeren of opnemen in de uitvoeringsplanning >Financieel kader en meerjarenplan maken >Verbinding leggen met herinrichting, Dorpendeal, leegstandsaanpak en dorpsmarketing	>Per dorp een concept-uitvoeringsprogramma maken met prioriteiten voor korte en middellange termijn- Mogelijke subsidies, gemeentelijke middelen en bijdragen van partners in beeld brengen >Gezamenlijke investeringsagenda voorbereiden
		> Afspraken maken over eigenaarschap, uitvoering en samenwerking		
Maart/April 2027	> Centrumplan concretiseren en levendig vormgeven > Keuzes en prioriteiten vastleggen in een uitvoeringsprogramma > Raad informeren	> Centrumplan vaststellen College > Raad informeren	> Centrumplan vaststellen College > Raad informeren	> Centrumplan vaststellen College > Raad informeren

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris